

15.06.2021

AREALSTRATEGI

I *Nasjonale forventninger til regionale og kommunale planlegging 2019-2023* uttrykker regjeringen en forventning om at kommunene utarbeider arealstrategier som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legger disse til grunn ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Arealstrategi er et verktøy for langsiktig arealforvaltning som inneholder langsiktige prinsipper for arealbruk.

DIALOGMØTE MED KVINESDAL BONDELAG OM AREALSTRATEGI I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Den 15. juni 2021 ble det avholdt dialogmøte med Kvinesdal Bondelag om overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel – Kvinesdal 2040.

For Kvinesdal Bondelag deltok Ivar Kvinlaug, Elisabeth Moi Lindland og Ernst Netland, mens kommuneplanlegger Nina Nissestad deltok på vegne av kommunen.

Formålet med dialogmøte var å få frem Kvinesdal Bondelags synspunkter og vurderinger for å kunne sikre dyrka jord og utmarksbeit; ressursgrunnlaget for jordbruksnæringa i kommunen, i den overordnede arealstrategien. Bondelagets vurderinger og synspunkter tar utgangspunkt i hvordan de har sett kommunens arealpolitikk slik den er nedfelt i arealplaner og ved enkeltsaksbehandling (dispensasjonspraksis).

OM ØYESLETTA

Bondelaget viser til at Øyesletta er kommunens største sammenhengende jordbruksområdet og innehar noen av de beste og mest verdifulle jordressursene med tanke på fremtidig matproduksjon. Øyesletta står i en særstilling og det er avgjørende at det skapes **forutsigbarhet** rundt forvaltning av jordbruksarealene. Bondelaget har gjennom kommunens dispensasjonspraksis over tid sett en tendens til punktering av landbruksjorda. Eller det vi kan kalle «en bit for bit» nedbygging. Bondelaget gav uttrykk for at det er viktig at jordbruksarealene på Øyesletta prioriteres og at videre nedbygging ikke finner sted, jf. forvaltning i henhold til «grønn strek» i kommunedelplan for Øyesletta. Kommunedelplanen ble vedtatt tilbake i 2019 og Bondelaget mener det er for tidlig å si noe entydig i forhold til hvorvidt kommunen forvalter jordbruksarealene i samsvar med intensjonen nedfelt i planen og «grønn strek». Eiendomsstrukturen på Øyesletta er krevende i forhold til å få til optimale driftsforhold. Det ville være en fordel for næringa at bøndene i større grad eide jorda selv, enn mot å leie.

Jordbruket er en arealbasert næring som er avhengig av mengden og kvaliteten på jordressursene. Et aktivt jordvern er derfor viktig for jordbruksnæringa.

Bondelaget problematiserte at jordbruksarealene på Øyeslett ble brukt til gress produksjon og at de ikke vurderer det som den beste utnyttelse av kommunens beste arealer, men at det hadde vært ønskelig med en større satsing på grønsaksproduksjon. Her bør det vurderes om det er mulig å få satt problemstillingen på agendaen og se hva som er mulig å få til gjennom samarbeid mellom flere parter.

Kvinesdal kommune

Nesgata 11, 4480 Kvinesdal

Tlf: 38 35 77 00

post@kvinesdal.kommune.no

SPRED BOSETTING I LNF-OMRÅDER

Bondelaget pekte på de mulige konfliktene som kan oppstå ved at det åpnes for spredt bolig i jordbruksområder. Årsakene til konfliktene slik Bondelaget vurderer det, er manglende forståelse/kunnskap om hvordan næringa driver, f.eks. i forhold til gjødsling. Et annet moment her, er at i den grad den spredt bosettingen over tid vokser seg til å blir mer konsentrert i form, vil konflikter av denne typen kunne vokse i omfang. I områder hvor kommunen har satset på konsentrert bosetting i form av regulerte boligområder, er det Bondelagets vurdering at kommunen i mindre grad bør åpne for spredt bosetting, f.eks. på Øyesletta (Øyebergan). Kommunens nordlige områder står her i en annen stilling. Spredt bosetting er ifølge Bondelaget ikke en utfordring gitt at byggingen ikke skjer på dyrka jord og beitejord.

Bondelaget har registret at det ved behandling av enkeltsaker (dispensasjoner) har argumentet om «økt bosetting» og «bolyst» vært brukt og at disse argumentene har trumfet andre motargumenter. Bondelaget mener at dette kan være uheldig da faren for at det oppstår en «bit for bit» nedbygging av dyrka jord og ressursgrunnlaget for jordbruksnæringa. Jordbruket er en stor næring i kommunen og Kvinesdal er i Agder sammenheng blant de største jordbrukskommunene. Bondelaget mener det er viktig å anerkjenne dette og at det ikke går tapt i enkeltsaksbehandling, jf. også det som er nevnt ovenfor i forhold til forutsigbarhet.

KÅRBOLIGER

Bondelaget mener det er viktig at kommunen er oppmerksom på de utfordringer som kan være knyttet til kårboliger. Øyesletta ble trukket frem som et området hvor dette har vært utfordrende. En sentral problemstilling her har vært hvorvidt om det reelt foreligger driftsgrunnlag for å kunne etablere kårboliger på landbrukseiendommen. En annen problemstilling er knyttet til fradeling av kårboliger. I kommunedelplan for Øyesletta er det lagt til grunn at nye kårboliger ikke er tillatt. Bondelaget presiserte at problemstillingen med kårboliger ikke er lik for landbrukseiendommer i kommunens nordlige deler.

NYDYR KING

Bondelaget pekte på at det er områder i øvre deler av kommunen som er dyrkbare og som det er viktig ikke blir bygget ned. Disse arealene mener Bondelaget det er interesse for å kunne bygge opp. Dette har også miljømessige sider ved at enkelte bønder kan redusere behovet for transport ved at de kan få jordbruksarealer nærmere gården. Bondelaget sender over en kart over hvilke områder det her er snakk om.

TURSTIER

Bondelaget pekte på at turstier kan representere en utfordring for jordbruksnæringa. Her er det viktig å være oppmerksom på at i forhold til arealer som er utlagt til LNF-formål kan det ikke legges restriksjoner på landbruksdriften. Dette innebærer at turstier ikke kan etableres på en slik måte at de skaper hindringer for utøvelse av jordbruket. Allmennhetens rette til friluftsliv er regulert av friluftslivloven og kan som nevnt ikke legge restriksjoner på landbruksdriften.

ANNET

Når det gjelder fritidsbebyggelsen og dyr på beite i utmark kan det oppstå konflikter ved at det tas for lite hensyn til dyra. Bondelaget har sett en utvikling over tid hvor odel er overført og hvor eiendommen videre forvaltes som fritidseiendom. Dette er ikke heldig for jordbruksnæringa og for å sikre et levende jordbruk i hele kommunen.